

at arbejde sammen med Landboforeningerne for at faa Arbejdskraften fordelt. Men der er naturligvis Forhold, der maa tages i Betragtning. Det kan ikke hjælpe, at man alene siger, at Arbejderne skulle komme ud paa Landet. Man maa ogsaa sige, hvilke Kaar man vil byde dem. Der er for det første Lønnen. Hvis det er Aarsløn, er det muligt, at det kan have sine Vanskeligheder at faa Folk ud. Jeg er ikke sikker paa, at Folk, som have været i Byerne, ville binde sig til Aarsløn. Med Maanedsløn gaar det sikkert lettere at faa de ugifte ud. Selvfølgelig er det vanskeligere at faa de gifte Folk ud paa længere Tid. Men et andet Spørgsmaal er: Kan man skaffe brugbare Boliger for de Folk, der komme ud? Der er her forskellige Spørgsmaal, som der maa gives Svar paa, naar man taler om at flytte Arbejdskraften fra Byerne ud til Landet. Arbejderne ville have Lov til at spørge: Hvad skulle de bestille, hvilken Løn skulle de have, hvorledes skulle de bo? Der stilles ikke urimelige Fordringer, Arbejderne ere nøjsomme Mennesker, men de ville selvfølgelig ogsaa have det som Mennesker. Det er mig bekendt, at den højtærede Minister interesserer sig for dette Spørgsmaal, og det skulde glæde mig, om han havde en heldig Haand til at skaffe den Forbindelse til Veje, som der maa være. Jeg skal, som jeg har sagt, yde mit Bidrag dertil. Jeg er vis paa, at det saa ogsaa vil lykkes, fordi man fra den Side, hvorfra Arbejdskraften skal komme, er overordentlig villig til et Samarbejde.

Det var altsaa Flytning af Arbejdskraft. Jeg vil sige, at hidtil har denne Bestræbelse ikke virket med noget stort Resultat, og jeg vil, indtil jeg ser andet, være noget tvivlende overfor, hvorvidt der paa Landet vil være synderlig Brug for den Arbejdskraft, som gaar ledig i Byerne.

Saa er der et andet Forhold, som er mere reelt. Det er, at man fra det offentlige Side sætter Arbejder i Gang. I Foraaet, efter at det store Møde i Koncertpalæet havde været, og efter at vi her i Rigsdagen havde behandlet Forslagene om Tilskud til arbejdsløse og om Laan til Kommunerne, skete der fra en Repræsentation for de arbejdsløse i København en Henvendelse til forskellige Myndigheder her i Byen, baade Stats- og kommunale Myndigheder, for at faa sat Fart paa Udførelsen af offentlige Foretagender. Under Københavns Kommune lykkedes det i det væsentlige. Der var et enkelt Omraade

der, hvor det ikke gik saa godt, som det skulde, tværtimod, alt gik meget langsomt, men der turde det være Regeringens Skyld eller Forholdenes Skyld. Det er de store Kloakarbejder og Vejarbejder i Københavns Forstæder. Jeg tænker særlig paa Kloakarbejderne i Sundby, som hvile i en Kommission, for hvilken der er en Formand, som ved Siden af at være Assessor har Formandsskabet i forskellige Kommissioner, saa at han er ude af Stand til at udføre alt dette Arbejde. Det hele ligger altsaa stille, fordi Afgørelsen er læsset paa en enkelt Mand, der ikke kan overkomme sin Del af Arbejdet. Jeg synes, at naar vi have Forhold som de nuværende, maatte der sættes fulde Sejl til, og saa maa den omtalte Tilstand forandres, selv med nogle Ofre, thi det er ganske urigtigt, fordi man har skudt saadanne Spørgsmaals Afgørelse hen til en enkelt Mand, at det hele skal hvile, og Folk skulle gaa ledige. Denne Assessor er Formand i Ekspropriationskommissionen og Taksationskommissionen, som have disse store Spørgsmaal under sig, og jeg vil meget henstille til Regeringen at gøre alt, hvad den kan, for at faa disse Sager løste ud af de Baand, som binde dem. Er der andre Knuder, som binde dem, maa vi se at faa dem løste ogsaa, men den væsentlige Hindring er, som sagt, at disse Kommissioner have samme Formand. Der blev den Gang sat Fart paa Christiansborg Slots Opførelse. Paa Rigshospitalet er der ikke meget Arbejde tilbage; der blev ogsaa her, saa vidt muligt, sat Fart paa. Derimod synes det, at Arbejdet paa Personbanegaarden ligger næsten stille. Der er endda blevet afskediget Folk derude, f. Eks. Tømrersvende, og det siges, at der er kun en ringe Styrke Murersvende beskæftiget derude. Hvad Aarsagen er, ved jeg ikke, men jeg synes, at hvis Arbejdet paa nogen Maade kan forceres, er det ganske urigtigt, at det ikke sker. Jeg henstiller det til rette vedkommendes Overvejelse, om det ikke var rigtigt at søge at faa Fart paa det store Byggearbejde derude. Der kan sikkert beskæftiges adskillig flere Arbejdere end nu. Om Aarsagen er den, at man ikke har Penge til at sætte Fart paa, eller hvad der er i Vejen, ved jeg ikke, men galt er det, som det er.

Foruden disse Arbejder, som ere i Gang, er der enkelte Arbejder, som ere vedtagne i forrige Rigsdagssamling, og som mig bekendt ikke ere i Gang endnu, i hvert Fald ikke stærkt i Gang. Der er f. Eks. Rigsarkivet, det er ikke noget